

Dotaz č. 1:

Pěkně zdravím a dovoluji si zaslat slíbené písemné vyjádření a dotazy k revitalizaci Tvrze. Rád bych ho rozdělil na dvě poloviny, v první si dovolím vyjádřit soukromý, subjektivní názor na dojem/pocit z celého návrhu z pozice běžného občana. V druhé části bych chtěl položit několik otázek z pozice zastupitele města a poprosit o jejich písemné zodpovězení. Předpokládám, že náklady na revitalizaci budou součástí návrhu rozpočtu města na příští rok, a odpovědi na níže uvedené otázky jsou pro mě klíčové pro to, abych tento projekt mohl v návrhu rozpočtu podpořit. Rád dotazy samozřejmě podle potřeby doplním a upřesním.

Soukromý dojem z pohledu občana města:

Návrh vnímám pozitivně, lokalita si rekonstrukci plně zaslouží. Chybí mi v něm architektonické, nadčasové řešení prostoru, spíše jej považuji za projekt předláždění lokality v jejím stávajícím stavu, což nemusí být nutně špatné, pokud nemáme atraktivnější a koncepčnější návrh. Za kritický považuji významný úbytek zeleně, který je ale snad již v řešení s městskou krajinářkou. Chybí mi reflexe života v lokalitě - zejména v prostoru před kostelem svatého Prokopa, který je vůči návštěvníkovi nevlídný, chybí v něm intimita, stín, možnost posezení, odpočinku a oddechu, a to především pro rodiny s dětmi a starší občany, kteří jsou hlavními návštěvníky bohoslužeb. Zcela neřešená je v návrhu doprava v oblasti, zadlážděné plochy se stanou dalším parkovištěm v přetíženém centru. Nijak netoužím po trávnicích a keřích, ale chybí mi větší množství stromů, vertikální zeleň, včetně květin, rozčlenění prostoru pro dosažení stínu a intimity, možnost posezení, nějaké lákadlo pro turisty, jasné vymezení prostor pro automobily. Pozitivně vnímám "vyhlídku", na rozpacích jsem z navrhovaných plastik, zejména z "trubače", který se mi subjektivně nelíbí. Přestože je návrh prezentován jako konečné autorské dílo, vnímám jej spíše jako první koncept nabídnutý architektem, který má před sebou množství věcí k dopracování, a těším se, že se jej podaří dopracovat tak, aby vznikl zajímavý a hodnotný prostor v nejstarším centru města. Pozitivně jsem v tomto smyslu vnímal i vyjádření a přísliby autorů návrhu během setkání s občany. Domnívám se, že i snahou odboru, radních a zastupitelů by mělo být, aby na návrhu autor dále pracoval a dotáhl jej do zajímavějšího finálního řešení - nepřipravujeme levný projekt na pár příštích let, ale řešení nejvzácnějšího prostoru města pro budoucí 1 až 2 generace.

Jako zastupitel města bych chtěl požádat o písemné odpovědi na následující otázky:

Kolik návrhů bylo podáno v soutěži na realizaci prostoru a na základě čeho byl návrh studia RaW zvolen jako vítězný?

Podle čeho byla v zadání stanovena celková cena realizace a s jakými náklady se předběžně počítá do rozpočtů města v příštích letech?

Jakým způsobem byly v návrhu zohledněny negativní zkušenosti s revitalizací Náměstí Republiky, zejména pokud jde o úbytek zeleně, nedostatek stínu, nevhodně situovaný mobiliář, nesnesitelné letní teploty a skutečnost, že se náměstí nestalo místem, kde by se lidé přirozeně zastavovali a setkávali?

Jaká bude průměrná/nejvyšší teplota v zadlážděném prostoru před kostelem sv. Prokopa v letních měsících? Jaká opatření budou přijata ke zmírnění dopadů tohoto jevu?

Dojde ve zrenovované lokalitě k zintenzivnění zimní údržby, vyvážení odpadu a průběžného úklidu opravených prostor?

Jak bude v celé lokalitě řešena doprava? Bude generel dopravy hotový před podáním žádosti o stavební povolení? Jakým způsobem byl chybějící generel reflektován v architektonickém návrhu a jak se návrh bez generelu vypořádal s dopravou a parkováním? Jak budou vybírání autoři plastik a s kým bude podoba plastik konzultována? Kdo je autorem navrhovaných plastik trubače a brázdy, kolik budou plastik stát a kdy byly/budou vytvořeny? Byly již tyto plastiky někdy v minulosti neúspěšně nabídnuty jako součást jiného

projektu pro jiného zadavatele? Brání něco vyhlášení soutěže na plastiky a výběr ze dvou/tří návrhů?

Bude výběr dodavatele archeologického průzkumu konzultován s pracovníky regionálního muzea a budou se na něm tito pracovníci podílet?

Proč nebyl návrh zveřejněn ve Žďárském zpravodaji? Proč není viditelněji umístěn na webových stránkách města a lze jej jen velmi těžko najít v sekci setkání s občany po mnoha kliknutích? Jakým způsobem se plánuje zveřejnění konečného návrhu a jakým způsobem a v jakém termínu na tento návrh budou moci občané reagovat?

Závěrem bych chtěl ještě požádat o to, aby byl finální návrh, tedy včetně chybějícího řešení zeleně, dopravy a plastik, představen zastupitelům na některém ze seminářů, ideálně před schvalováním rozpočtu města na rok 2020.

Děkuji mnohokrát!

██████████

Odpověď na dotaz č. 1:

Kolik návrhů bylo podáno v soutěži na realizaci prostoru a na základě čeho byl návrh studia RaW zvolen jako vítězný?

Vzhledem k limitu zakázky, časovým požadavkům na zajištění havarijního stavu vodovodu a kanalizace, byla v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek, Směrnicí města a po konzultaci s městským architektem, použita výzva vybranému počtu architektonických ateliérů, kde se nevybírá konkrétní návrh, ale vybírá se architektonický ateliér, který zpracuje studii, která je projednána na pracovních výborech investora a pak následující další stupně projektové dokumentace. V hodnotících kritériích výzvy byly zohledněny zkušenosti a kvalita zúčastněných architektonických ateliérů. Kritéria byla stanovena: cena 60%, kvalita referenčních projektů a realizací 30%, a zásady řešení veřejného prostranství 10%.

Podle čeho byla v zadání stanovena celková cena realizace a s jakými náklady se předběžně počítá do rozpočtů města v příštích letech?

Celková odhadovaná cena zakázky se stanovuje podle velikosti řešené lokality, předpokládaného stavebně technického řešení a ceníku případně realizovaných projektů obdobného charakteru. Cena za realizaci je upřesněna v jednotlivých stupních projektové dokumentace a především po výběrovém řízení na dodavatele stavby. Zatím se předpokládá cena cca 20 mil Kč a 1,5 mil. Kč jako příspěvek na rekonstrukci kanalizace a vodovodu.

V návrhu rozpočtu města pro rok 2020 počítáme s finančními prostředky na zahájení stavby, konkrétně na zahájení rekonstrukce vodovodu a kanalizace ve výši 1,5 mil. Kč a 4 mil. Kč na rekonstrukci povrchů. Zvýšení částky bude upřesněno po výběrovém řízení na dodavatele stavby a položka v rozpočtu posílena rozpočtovým opatřením.

Jakým způsobem byly v návrhu zohledněny negativní zkušenosti s revitalizací Náměstí Republiky, zejména pokud jde o úbytek zeleně, nedostatek stínu, nevhodně situovaný mobiliář, nesnesitelné letní teploty a skutečnost, že se náměstí nestalo místem, kde by se lidé přirozeně zastavovali a setkávali?

S realizací úprav na náměstí Republiky nejsou jen negativní zkušenosti. V roce 2016 byly úpravy náměstí velmi kladně hodnoceny Českou komorou architektů v rámci Ceny české architektury. Po realizaci úprav navštívili naše město zástupci samospráv některých měst a i ti úpravy náměstí chválili a označovali jeho příklad dobré praxe.

Náměstí, a jeho širší okolí, je přirozeným historickým centrem, ve kterém se setkávaly generace našich dědů a pradědů, v kostele, ve škole, v restauraci, a na úřadě a kde se budeme setkávat i my a snad i naše děti.

Kulturní, sportovní a společenské akce, které se podařilo za poslední období na náměstí rozšířit, jen zvyšují původní funkci centra a podporují důvod k zastavení.

Jaká bude průměrná/nejvyšší teplota v zadlážděném prostoru před kostelem sv. Prokopa v letních měsících? Jaká opatření budou přijata ke zmírnění dopadů tohoto jevu?

V prostranství před vstupem do kostela, je navrženo vysazení plnokvěté okrasné třešně, která zajistí stín v místech, kde je v současné době pouze trávník. V prostoru za kostelem, kde je i dnes po většinu dne stín, jsou navrženy nové lavice k posezení.

Počasí je nevyzpytatelné. Dnes řešíme vysoké teploty a nedostatek vody, v příštích letech se můžeme potýkat s vysokými srážkami a ochlazováním.

Technické řešení je navrženo tak, aby zlepšilo stavebně technický stav, reagovalo na současné požadavky ve všech oblastech se zaměřením na hospodaření s vodou a celkové oteplování klimatu.

Návrh počítá s doplněním vhodné vegetace a osazením vodního prvku, který rovněž přispěje ke zlepšení klimatických podmínek. Navržená třešeň před kostelem byla zvolena s ohledem na rychlý růst v prvních letech, rychlý nástup do funkčnosti a cílovou velikost stromu, který by měl vytvořit dostatečné přístínění. Strom bude mít podchodnou korunu, pod kterou bude umístěna kruhová lavice a bude možné si odpočinout ve stínu dle aktuální intenzity a směru osvitů.

Obdobně je tomu s muchovníkem s podchodnou korunou, navrženým u kaple.

S další výsadbou se počítá rovněž v prostoru za kostelem (doplnění další vzrostlé lípy a rozměrnějších dlouho kvetoucích keřů - hortenzií), kde budou osazeny nové lavičky.

Dojde ve zrenovované lokalitě k zintenzivnění zimní údržby, vyvážení odpadu a průběžného úklidu opravených prostor?

Zimní údržba a úklid nejsou stavebně technickým řešením stavby, ale požadavkem na provoz a správu. Tento požadavek nelze do projektu zpracovat.

Jak bude v celé lokalitě řešena doprava? Bude generel dopravy hotový před podáním žádosti o stavební povolení? Jakým způsobem byl chybějící generel reflektován v architektonickém návrhu a jak se návrh bez generelu vypořádal s dopravou a parkováním? Oblast bude řešena jako pěší zóna. Město rozšíří v lokalitě pod tvrzí na svém nová parkovací místa.

Dnešní stav, kdy byly odstraněny dopravní značky Zákaz vjezdu a v lokalitě probíhá nekontrolovatelné parkování, bude regulován. Majitelé objektů budou muset k parkování pro sebe a své zákazníky primárně využívat své pozemky, a parkovací místa v docházkových vzdálenostech, tedy tak, jak je v těchto prostorách v ostatních městech, naprosto běžné.

Zpracování Generelu dopravy není podmínkou výstavby ve městě a ani řešení prostranství v této lokalitě. Vzhledem k rozloze a zástavbě lokality nelze předpokládat, že by došlo k radikálním změnám typu nové komunikace, parkovacího objektu nebo podzemních garáží a pokud z analýzy Generelu vyplynou nová opatření, pak formou dopravního značení, které je možno do lokality aplikovat.

Jak budou vybírání autoři plastik a s kým bude podoba plastik konzultována? Kdo je autorem navrhovaných plastik trubače a brázdy, kolik budou plastiky stát a kdy byly/budou vytvořeny? Byly již tyto plastiky někdy v minulosti neúspěšně nabídnuty jako součást jiného projektu pro jiného zadavatele? Brání něco vyhlášení soutěže na plastiky a výběr ze dvou/tří návrhů?

Návrh doplnění veřejných prostranství vodního prvku a plastiky, je součástí návrhu ateliéru RAW, tak jako by byly i v případě návrhu jiného autora projektu.

Autorem vodního prvku je Doc.ing.arch. Tomáš Rusín, autorem plastiky trubače je sochař, fotograf a pedagog, pan Jiří Pliešтик. Oba dva jmenovaní jsou uznávanými autory s řadou ocenění, nejen v rámci České republiky.

Cena děl ještě není známa, bude součástí zpracovaného rozpočtu projektu stavby. Obecně lze říci, že cena plastik, jako součást staveb, je nižší, než ceny ze soutěží o návrh.

Nemáme informace, zda byly součástí jiného projektu a ani není relevantní, zda navrženy byly, jde o to, že jde o návrhy kvalitní a mohou být v této lokalitě.

Zatím na žádnou sochu nebyla ve městě organizována soutěž. Pomineme-li finanční náklady na její organizaci, vítězný návrh soutěže vybírá odborná porota, není tedy výsledkem ankety občanů a vždy bude mít své příznivce a odpůrce.

Mimochodem postup, že u staveb byly řešeny umělecká díla bez soutěží, není nic nového, takto vznikla většina kvalitních soch umístěných po celém městě.

Bude výběr dodavatele archeologického průzkumu konzultován s pracovníky regionálního muzea a budou se na něm tito pracovníci podílet?

Ne, výběr oprávněné organizace k provádění archeologických prací spadá pod Archeologický ústav. S pracovníky RgM bude koordinováno setkání o možnostech zapojení. V současné době již tato jednání proběhla a došlo k dohodě o spolupráci.

Proč nebyl návrh zveřejněn ve Žďárském zpravodaji? Proč není viditelněji umístěn na webových stránkách města a lze jej jen velmi těžko najít v sekci setkání s občany po mnoha kliknutích? Jakým způsobem se plánuje zveřejnění konečného návrhu a jakým způsobem a v jakém termínu na tento návrh budou moci občané reagovat? Návrh byl představen na setkání s občany a majitelé okolních nemovitostí byli o setkání informováni. V rámci projektu k umístění byly požadavky vznesené na setkání do projektu zahrnuté. Projekt je v současné době zveřejněn včetně komentářů. Občané své reakce již zaslali a reagovat mohou i průběžně.

Závěrem bych chtěl ještě požádat o to, aby byl finální návrh, tedy včetně chybějícího řešení zeleně, dopravy a plastik, představen zastupitelům na některém ze seminářů, ideálně před schvalováním rozpočtu města na rok 2020.

Vzhledem k naplánovaným jednáním není možné do konce roku svolat další seminář zastupitelů.

Děkujeme za Váš zájem.

Dotaz č. 2:

Dobrý den,

Měl bych ještě jednu zpětnou vazbu pro atelier RAW a pana docenta architekta Rusína k tvrzi. V představeném záměru byla ukázána plastika trubače. Myšlenka scházet se u nějaké skulptury a oživit jí veřejný prostor se mi velice líbí a ztotožňuji se s ní.

Vlastní ztvárnění (podobu/design) nekomentuji, tisíc lidí, tisíc chutí, to je věc individuální a často vede k následné nekonečné diskusi

Myšlím si že je dobré, když, obecně, daná plastika/socha/dílo má ideálně vazbu k místu (městu), kde je. Něčím – pověstí, příběhem, činem, legendou, činností, místním specifikem jakéhokoli rázu...prostě něčím. Aby za tou konkrétní instalací byla konkrétní myšlenka, odkaz, symbolika, která se však „adapтуje“ na běžný život dnešní doby a bude přijata.

Samozřejmě je i cesta začít od nuly – postavit sochu na téma XY a nějaká percepce či „značka“ se postupem času vytvoří. Domnívám se však, že první varianta si najde rychleji cestu k srdcím obyvatel.

Jinými slovy nezajímá mě, „jak by to mělo vypadat, ale co je ta myšlenka, kdo/co by to mělo být“.

Zde je zkusmo několik inspirací:

- Kdybychom k prostoru chtěli přistoupit s jistou dávkou humoru a nadsázky, mohli bychom tam mít buď šakala (Žďáru se říká Šakalov), nebo lasici kolčavu – konkrétně Kolčavku Emilku, kterou ohnivý mužíček vyhnal z domečku Křemílka a Vochomůrky a ona utíkala dle jeho slov „až někam ke Žďáru nad Sázavou“.
- Dalším nápadem by mohlo být ocelové srdce (výhled na ŽĎAS, Ocelové srdce Vysočiny)
- Odkaz na Josefa a Betty Smeykalových, výrobců slavné cukrovinky „mejdlička“ (plastika v podobě sladkosti)
- Odkaz na dýmku Žďárka (to byl první výrobek, který proslavil Žďár ve světě).
- Prostor je úzce napojen na církevní okrsek. Do počátku 17. století zde byli katolíci a protestanti, pak zásluhou kardinála Ditrichštejna jen katolíci a v 19. století samozřejmě i

(Podobně

Židé. Od 14. století do zrušení kláštera v 18. století byli žďárskými kněžími cisterciáci ze zdejšího kláštera. Proč nepřipomenout i samotné cisterciáky, třeba jejich zakladatele sv. Bernarda, nebo anonymní postavu mnicha, nebo jen nějakého anděla či „génia“

Odpověď na dotaz č. 2:

*Trubač, by mohl prezentovat nočního hlídače na pomyslném opevnění.
Děkujeme. Inspirace byla předána projektantům.*

Dotaz č. 3:

Dobrý den,

jako již tradičně po termínu zasílám jedinou připomínku k úpravám v okolí kostela sv.

Prokopa.

Lokalita si renovaci plně zaslouží. Návrh se mi líbí. Mám pouze jednu připomínku k zeleni. Při veřejné debatě se tento bod "smskl" do vyjádření "chceme tam ten škaredý hrbolový trávník nebo nechceme?". Ale o tom městská zeleň vůbec být nemusí. Na prostranství před kostelem mi chybí více stromů, pod kterými by se dalo posedět ve stínu (i více laviček, na kterých by se dalo sedět) a nějaké záhony - třeba vertikální. Jsou velmi efektní a nezabírají plochu.

Děkuji za prostor pro vyjádření a přeji hezký den

Odpověď na dotaz č. 3:

Děkujeme za Váš námět. V návrhu byl změněn původní plánovaný solitér před kostelem za strom většího vzrůstu, který bude lépe vyhovovat danému prostoru. Nové lavičky jsou umístěny i do stínu kostela a tvrže, aby mohly být využívány v horkém počasí a v kvalitněji zpracovaném prostředí.

Pod solitérním stromem před kostelem i u kaple budou umístěny kruhové lavice. Koruny obou stromů jsou proto v podchodné výšce.

Dotaz č. 4:

Zdravím vás a dovoluji si zaslat slíbené písemné vyjádření k revitalizaci Tvrže. Celý návrh vnímám pozitivně tato lokalita si rekonstrukci plně zaslouží. Ze všech těch setkání která proběhla je cítit, že tento prostor je obecně lidmi vnímán jako důležitý, výjimečný a historický. Když např. turista přijede do Žďáru, projde zámek, kostel sv. Jana Nepomuckého a pak se průvodce zeptá kam má ještě jít - dozví se - běžte do kostela sv. Prokopa. Myslím, že je tu pro město Žďár velká šance vytvořit něco zajímavého co lze nabídnout nejen domácím, ale i široké veřejnosti. Byla by škoda jít jen střední cestou, ale z tohoto prostoru vytěžit maximum. Když se podíváme na hlavní náměstí tak nás architektonicky ani historicky (vyjma morového sloupu, radnice, Veliš, kostela Nejsv. Trojice) moc neupoutá. Tvrz je takovým ohraničeným prostorem, kde máme hned několik historických a sakrálních staveb hustě na malém prostoru, bývalý hřbitov a navíc ty úzké uličky opravdu navozují dojem jakéhosi historického jádra města. Je to jistým způsobem poslední prostor kde se dá něco zajímavého vytvořit. Myslím, že i to řešení tohoto prostoru by mělo jít v tomto duchu - vytvoření jakéhosi historického jádra, když tam člověk vstoupí, aby na něj dýchla historie v kombinaci i nadčasového řešení tohoto prostoru. Otázky jako řešení dopravy, jasné vymezení prostor pro

automobily, dobré informační a turistické značení, koše atd. už zazněly. Chci se jen vyjádřit již jen k několika věcem. Stávající návrh čistě vydlážděného prostoru před kostelem mne děsí a nejen mne. Např. jádrem kláštera, byl rajský dvůr lat. *paradisus* kde se odehrávala podstatná část mnišského života. Byla tam třeba studna, kašna či socha světce a plochu pokrýval trávník, případně s květinami a stromy. Bylo to i místo kde se člověk modlil, přemýšlel atd. I v záměru této plochy u kostela sv. Prokopa bylo vytvořit z něho prostor jako klidový, meditační, oddychový. Berme v potaz, že je tu i hřbitov tedy místo pietní. To by stálo taky nějak naznačit např. křížky v dlažbě, textem atd. Nejde o trávničky, ale tento prostor oživit zelení, květinami, probarvit ho, aby to kolem nás nedýchalo jen šedí. Člověk si raději sedne do rozkvetlé zahrady než na vydlážděný plac. Myslím, že je to jen o nápadu. Prostor před kostelem je prostorem, které je i místem kde se lidé shromažďují a nebo se může konat i nějaký program. Možná by nebylo od věci dát někde do země přístup k elektrice (antoníčka) jak je to i na velkém náměstí. Uvítal jsem i informaci o vodním prvku před kostelem s námětem sv. Prokopa, kterému je dedikován i farní kostel. Myslím si a tento názor jsem slyšel už od více lidí, že stávající návrh kašny postrádá duchovní náboj. Je to spíše takové neutrální. Čekal bych umělečtější zpracování s nádechem sakrálního umění. I téma je duchovní. Cílem má být, když takový člověk k této kašně přijde, aby se nestalo to, že se na ni chvíli podívá a jde dál, ale aby se u ní zastavil, vedlo ho to třeba i k modlitbě, meditaci, přemýšlení, jakýsi první kontakt s duchovnem než vejde do kostela. Tuto funkci třeba plní i kříž před kostelem, u kterého se lidé zastavují a zůstanou v krátké modlitbě. Aby z ní dýchla také jak historie tak i nadčasovost. Proto by bylo dobré, aby se tohoto zpracování ujal nějaký umělec který pracuje s duchovní tematikou (jako např. lidé jako Otmar Oliva, Milivoj Husák, Petr Váňa a další.) Nejde o nějaký velký monument, ale i tu má možnost město Žďár vytvořit zajímavé umělecké dílo a nejen kulisu, které může nabídnout místnímu i turistovi který přichází do města Žďáru a pro které mu bude za to stát jít se na toto dílo podívat pro jeho uměleckou a duchovní hodnotu. Pozitivně vnímám i tzv. "vyhlídku", na rozpacích jsem z navrhované plastiky, "trubače". Tento návrh nevidím jako zrovna šťastný. Vnímám tuto plastiku jako cizorodou věc, která k tomuto místu nemá žádný vztah. Pokud má být tento prostor s nádechem historie dejme přednost nějakému tématu s historie či pověstí Žďáru s konkrétní legendou viz konzultace s muzeem. Obě díla které mají v této lokalitě Tvrze stát ať jsou díly které promlouvají a zapadají do historického nádechu tohoto prostoru a nejsou jen „abstraktní neutrální předměty a kulisy“ kolem kterých lidé jen chodí.

Věřím, že předkládaný návrh se podaří dopracovat tak, aby vznikl zajímavý a hodnotný prostor v nejstarší části města. Přeji vše dobré. XXXXXXXXXX

Odpověď na dotaz č. 4 :

Záměrem návrhu je moderní řešení veřejného prostoru, zdůraznění stávajících prvků jako jsou kříž, kostel a kaple, doplněné moderním uměním, které si v podobě nová kašny, lavic a sochy najdou své příznivce. Pseudohistorické řešení není vždy nejlepší volbou. Prostor kolem kostela má již svoji strukturu, ve které se občané naučili pohybovat, vnášet sem větší parkové plochy omezí pohyb v celém prostoru, i těch, kteří by se zde chtěli sejít ve větším kolektivu. Děkujeme za náměty související s duchovní tematikou. K zmiňované meditační a duchovní funkcí by bylo vhodné zapojit některý z navazujících prostorů např. chráněný prostor farské zahrady, kde by v intimitě samotného místa mohla být umístěna i plastika s příslušnou duchovní tematikou.

Dotaz č. 5:

Vážené dámy, vážení pánové,

píšu tento dopis jako reakci na plánovaný projekt revitalizace prostranství v okolí budovy Tvrze. V tomto krátkém textu se budu věnovat především dopadům výstavby vyhlídky před Moučkovým domem.

Při téměř každé činnosti, kterou lidé vykonávají, je dbán důraz především na bezpečnost. Já ovšem cítím, že to zrovna u této stavby neplatí. Hned vedle vyhlídky v podobné výškové úrovni mají pokoj moje dvě sestry. Každý, kdo by měl podíl na realizaci tohoto de facto balkónu by si měl položit otázku: „Nechal bych si to postavit vedle svého domu?“. Tuto otázku by mělo město položit i panu architektovi, zda-li si opravdu za svým návrhem stojí. Co když některému z našich spoluobčanů na chvilku přeskočí jiskra v hlavě a hodí např. dlažební kostku do okna? Opravdu si chtějí zastupitelé města i pan architekt vzít případné zranění (nebo i něco horšího) mého člena rodiny na svědomí?

Příjemné posezení pro kolemjdoucí, místo pro uvolnění a odpočinek, to sice zní všechno velmi pěkně, ale jaká je realita? Nežijeme v perfektním světě, a proto se obávám, že tato představa se také úplně nesplní. Park Farská humna měl sloužit pro stejné účely, ale z mého pozorování jsem zjistil, že tento další ambiciózní projekt, který skončil (on vlastně ještě ani neskončil...) velkým fiaskem, slouží z velké části k poflakování jisté skupiny našich spoluobčanů, a upřímně sám bych se do zadních částí tohoto „parku“ po desáté večer bál vydat. Nemám důvod si myslet, že s touto vyhlídkou by to po čase neskončilo stejně.

Posledním bodem mé reakce je plánované vztyčení sochy trubače. Toto „umělecké“ dílo mi však nepříjde jako esteticky příjemné a do jejího okolí by se jistě nehodila. Po prohlížení návrhů z různých úhlů jsem stále nebyl schopen nalézt podstatu tohoto kousku abstraktního umění. Tento názor však není pouze můj a všichni lidé, se kterými jsem se o tom bavil se mnou naprosto souhlasí. Zdá se mi to akorát jako zbytečné vyhození peněz.

Celkový návrh bych zhodnotil jako odbytý, nedotažený do konce, ale věřím, že po zvážení dalších možností se podaří najít nějakou lepší cestu.

Děkuji za případné zohlednění mých připomínek.

S pozdravem,

██████████

Odpověď na dotaz č. 5:

Vyhliídka byla upravena. Jak již bylo odpovězeno záměrem návrhu je moderní řešení veřejného prostoru, zdůraznění stávajících prvků jako jsou kříž, kostel a kaple, doplněné moderním uměním, které si v podobě nová kašny, lavic a sochy najdou své příznivce. Děkujeme za váš zájem.

Dotaz č. 6:

Vážené paní, vážení pánové,

V tomto krátkém dopise bych ráda zareagovala na návrh *Revitalizace veřejného prostranství v lokalitě Tvrz*. Spolu se svou rodinou obývám dům v ul. Nábřežní č.p. 268/3 a navrhované změny se by mě tak podstatně dotkly.

Mám za to, že pokud revitalizace prostranství mezi Moučkovým domem a č.p. 268 proběhne podle návrhu, významně naruší soukromí a pohodlí obyvatel tohoto domu. Již tak se musíme potýkat s občasným vandalstvím, navrhované změny by jistě znamenaly více návštěvníků v bezprostřední

blízkosti domu a tím i výrazně zvýšené riziko podobných excesů (v lepším případě pouze poházené odpadky).

Plánovaná vyhlídka navíc dle mého postrádá smysl, v jarních a letních měsících (kdy by snad byla vyhlídka využívaná nejvíce) totiž výhled zacloňují stromy. Také socha, která má na tomto prostranství stát, se mi nezdá pro tuto lokaci vhodně zvolená, i když to je čistě subjektivní.

Celkově se mi zdá návrh nepromyšlený, odtržený od reality a ačkoli oceňuji iniciativu ze strany města, jsem zásadně proti jeho provedení. Přijde mi, že okolí Tvrze a Moučkova domu výraznou úpravu nepotřebuje, v minulých letech prošel rekonstrukcí jak sám Moučkův dům, tak i přilehlá stavba, která dlouho chátrala. Okolí kostela proto působí upraveně a má přirozeně historický ráz.

Děkuji za zvážení mých připomínek.

Srdečně zdravím, XXXXXXXXXX

Odpověď na dotaz č. 6:

Vyhlídka byla oproti původnímu návrhu omezena, viz. odpověď č. 4. Děkujeme za váš příspěvek.

Návrh byl upraven a omezil se pouze na umístění kamenné lavice a přípravu pro umístění plastiky.

Dotaz č. 7:

Na úvod bych ráda napsala, že revitalizace prostoru je potřebná a záměr města vítám, stávající stav dané oblasti rozhodně není příliš reprezentativní. Návrhy jako celek mi přijdou zdařilé, ale mám několik připomínek.

1. Prostranství před Regionálním muzeem

Současný zvlněný stav je opravdu nedůstojný centru města. Byla jsem velice ráda, že lípa před budovou tvrze zůstane zachována. Na malém prostoru obestavěném domky je to jediný prvek zeleně a stín lípy je v parných dnech neocenitelný. Na návrhu je živý plot na soukromém pozemku vedle muzea. Pokud majitel pozemku souhlasí, pak je to skvělé, zeleň je v horkých létech nezbytná. V novinách jsem se dočetla, že rezidenti již budou moci parkovat pouze na Nábřežní ulici, za toto řešení bych se přimlouvala, protože prostor je trvale obsazený mnoha auty a pokud to tak zůstane, bude výsledný efekt revitalizace patrný pouze minimálně. A to by byla opravdu škoda.

2. Okolí kostela sv. Prokopa

Jsem si vědoma současného trendu jednoduchých linií, i já mám tento styl ráda. Vypadá úpravně a finanční náklady na údržbu a opravy takových prostor jsou několikanásobně menší. Ale návrh prostranství před kostelem působí doslova jako civilizační pustina. Vítám zřízení vodního prvku, prostranství může jen oživit a do míst vnést lepší mikroklima, ale stávající návrh je strohý a neosobní. Nejvíce mi kašna připomíná žlab, ale nevím, kdo by z něj byl schopen pít a bohužel není v takovém duchu, aby se dal využít pro dětské radovánky. Zůstane-li kašna v této podobě, zvažte, prosím, přidání alespoň jednoho stromu na konec „žlabu“ jako symboliku života, který voda přináší. Lavička za kašnou se mi líbí, ale

pokud nepřibude další strom nebo hned několik, je zcela zbytečná. Na lavičku bez stínu si nikdo nesedne. Nebo na ní bude – stejně jako na návrhu – sedět jeden osamělý jedinec, který se s přáteli ve stínu spojí pomocí mobilního telefonu.

Vzrostlé stromy jsou pak to, co mi na návrhu chybí nejvíce a proto se mi návrh nelíbí, jinak bych s jednoduchostí absolutně souhlasila. Prostranství před kostelem je rozlehlé, stromů by zde mohlo být několik. A díky jejich stínu by se z kamenné pouště stalo místo vhodné pro setkávání. Místo, kde se zastavím a chvíli zůstanu. Přidejte, prosím, stromy a bude to celé vypadat mnohem pohostinněji a vlídněji. Ani pak občanům nebude vadit absence zatravněných ploch.

3. Prostranství před Moučkovým domem

Tato část mě v první chvíli zcela zmátla. Napadala mě slova jako : „ Konečně a paráda.“ Pak jsem ale začala přemýšlet, kde že to má být. Návrh je proveden v naprosto nereálném měřítku a ač místem procházím několikrát týdně, musela jsem chvíli přemýšlet, na které místo že se to vlastně koukám. Prostranství před Moučkovým domem rozhodně není takhle velké, navíc na návrhu není jasně patrný soukromý dům, jehož obyvatel je mi upřímně líto. Mám ráda kombinaci dřevěných teras a prosklené stěny, ale co obyvatelé toho domu? Vždyť jim lidé budou sedat přímo nad oknem a oni budou ženám koukat pod sukně. Návrh naprosto nerespektuje soukromí těchto lidí. Opravdu se mi líbí, když jsou ve městech vytvářena podobná zákoutí, ale prostranství před Moučkovým domem je pro toto zcela nevhodné a výsledek nebude mít takový šmrnc jako návrh, protože na to jednoduše není místo.

Na návrhu pak chybí růže Hugova. Pevně věřím, že architekti dodrží slib paní místostarostky a keř zůstane na svém místě. Je nádherný a začátkem června zde stávají fronty lidí, aby si kvetoucí nádheru mohli vyfotografovat.

Na místě, kde roste keř, je na návrhu socha trubače. Jsem milovníkem výtvarného umění, pravidelně s manželem navštěvujeme různé galerie a výstavy, troufám si také podotknout, že jako vystudovaný umělec , mám jisté estetické citění. Plastika trubače mě však nenadchla. Pominu-li umělecké spodobnění (neb to je vždy věcí názoru), nepochopila jsem plastiku jako celek. Proč trubač? Žďár přece nikdy tradiční hradby neměl a nikdo zde netroubil nebo o tom nevím. A zůstane – li růže Hugova, proč nějakým moderním způsobem nepřipomenout malíře Ference (žďárský malíř), který krom portrétů maloval právě květinová zátiší? Připomenout by se dala i jiná osobnost Žďáru nebo produkty, které Žďár proslavily. Ostatně v Moučkově domě se připomínají, na náměstí máme „síťovaného muže,“ tak proč nepokračovat v něčem co má ke Žďáru vztah?

Jako celek mě mrzí, že pro zvýraznění efektu nutnosti revitalizace, byly vyfotografovány soukromé domy. S jejich vzhledem a stavem stejně nikdo nic nenadělá, „město“ nemůže soukromníkům přikázat, aby opravovali a upravovali. Toto gesto mi tedy připadá jako laciný pokus, aby více vyznělo, jak jsou návrhy zdařilé. Nutnost revitalizace přece nikdo nepochybně a občané si sami odhlasovali, že právě touto oblastí se má v našem městě začít. Bylo to opravdu zbytečné.

Na závěr bych ráda ještě jednou poděkovala za možnost se vyjádřit a doufám, že jsem se svými připomínkami nikoho nedotkla, také doufám, že neskončí bez uvážení v odpadkovém koši

S pozdravem

Děkujeme za vaše náměty. Jak již bylo odpovězeno, pro prostranství před kostelem byl vybrán větší solitér. Vyhlídka bude omezena a růže zůstane zachována. Trubač, by mohl prezentovat nočního hlídače na pomyslném opevnění. Co člověk, to jiný názor.

Dotaz č.8:

Po prostudování dokumentu REVITALIZACE VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ V LOKALITĚ TVRZ ATELIER RAW 2019 Vám zasilám tyto připomínky:

1. nelíbí se mi vydláždění celého prostranství před kostelem, kde je uvažován pouze jeden strom. V parných dnech bude tento prostor přehříván a na lavičce nikdo nebude sedět. Před kostelem by měla být zachována dostatečná plocha zeleně - tráva, květiny, nízké stromy, ... z důvodu příjemného klimatu. Tento prostor by měl působit jako oáza klidu a ne jako kamenné bezduché místo.
2. nelíbí se mi kašna před kostelem. Kašna je na náměstí Republiky a na Havlíčkově náměstí. Zde by spíše patřila socha sv. Prokopa od umělců, kteří umějí citlivě zpracovat duchovní tematiku, např. Otmar Oliva (sv. Zdislava, Křižanov), ...
3. nelíbí se mi socha "trumpetáka", který se do dané lokality **vůbec** nehodí. Působí na mě spíše jako kostlivec. Vždyť je to prostředí duchovní a historické.

S pozdravem

Odpověď na dotaz č. 8:

Děkujeme za názor. Prostor před kostelem je doplněn výsadbou a kašnou, což by samo o sobě mělo mít pozitivní vliv na klima. Rozhodně tedy nepůjde o kamenné bezduché místo. Návštěvníci mohou využít také stín kostela na severní straně. Každý prostor si najde své návštěvníky a nová kašna i socha své příznivce. Stejně je to s řešením sv. Zdislavy v Křižanově, má své příznivce i odpůrce.

Dotaz č. 9:

Dobrý den,

rád bych uvedl pár připomínek k úpravě veřejných prostranství na tvrzi a kolem kostela sv. Prokopa. Má-li dojít k důstojnějšímu a relaxačnímu využití potenciálu historické části města je určitě správné vymístění dopravy a parkování. Aby byl tento počín smysluplný je nezbytné do toho zahrnout i oblast Havlíčkova náměstí, zejména parkování v horní části v trojúhelníku u "stély". Současné řešení degraduje úpravu a koncepci tohoto veřejného prostoru, přístup ke kostelu a jeho dominantní estetické vnímání a působení. Současné polovičaté řešení s "ledabyle pohozenými květináči", které příliš neodpovídají charakteru daného místa, situaci neřeší ale spíše zhoršuje a zdůrazňuje jistou provizornost. Ke zlepšení propojení obou částí historického centra - Havlíčkova nám. a kostela, by kromě výše uvedeného, jistě prospělo propojení širšími, nejlépe pobytovými schody namísto stávajících Stávající bariéra zdi příliš odděluje tyto dva prostory. Nové schodiště by mělo akcentovat význam a monumentalitu

kostela v pohledově nejcennější přístupové části a odstranit uzavřenost Havlíčkova nám. zakončeného stélou v ose přístupu.

Odpověď na dotaz č. 9:

Děkujeme za zajímavý námět. Je otázkou zda a jak by byly pobytové schody ke kostelu využívány, a zda by se tím nedegradoval hlavní přístup ke vstupu do kostela. Bohužel, stávající dopravní řešení Havlíčkova náměstí naprosto opustilo původní záměr tohoto prostoru. Nicméně na základě požadavků občanů bylo řešení změněno.

Dotaz č. 10:

Dobrý den,

ráda bych reagovala na prezentaci návrhu **Revitalizace veřejného prostranství v lokalitě Tvrz,** který byl předmětem setkání s občany dne 11.6. 2019.

Bodem, ke kterému mám zásadní připomínky, je dle projektu výstavba tzv. „vyhlídky“ v přímé blízkosti našeho rodinného domu na Nábřežní ulici 268/3 ve Žďáru nad Sázavou.

V první řadě se mi nelíbí řešení stávajícího prostranství mezi naším RD a Moučkovým domem, které je dle architektů řešeno jako odpočinková zóna s předsazenou částí, která má sloužit občanům města k „výhledu“ přes zarostlou část na nedostavěný park Farská humna. Jak nám na setkání v knihovně bylo řečeno ústy zástupců ateliéru RAW, stěna nad úrovní oken našeho domu bude mimo jiné sloužit jako „odclonění“ pohybu případných návštěvníků tohoto místa (v podstatě je to prý pro naše dobro!). **Pro mě je ale daleko lepší se po ránu dívat na budovu kostela a fary než na clonu.**

Nemám nic proti tomu, aby střed města nabízel místa k odpočinku a zamyšlení. Pokud bude někdy dobudován park Farská humna, tak ten bude dle mého názoru spolu s prostory náměstí tou správnou alternativou pro relaxaci.

Mám velké obavy z toho, že zamýšlená zóna před naším domem a budovou Regionálního muzea bude svádět některé naše spoluobčany k tomu, aby uvedené místo znečišťovali vším možným a obtěžovali moji rodinu nadměrným hlukem zejména v nočních hodinách. S vandalismem máme totiž bohaté zkušenosti. V době, kdy v ložnici spala moje dvouletá dcera a tříměsíční syn, nám vhodil v noci **opakovaně** neznámý pachatel dlažební kostky do obývacího pokoje. Nikomu bych tento otřesný zážitek nepřála.

Z těchto všech důvodů zásadně nesouhlasím s výstavbou plánované odpočinkové zóny před naším rodinným domem.

Odpověď na dotaz č. 10:

Vyhlídka byla oproti původnímu návrhu omezena, aby nezasahovala k sousednímu rodinnému domu.

Dotaz č.11:

Vyjádření k návrhu revitalizace okolí tvrze, Moučkova domu a kostela sv. Prokopa ve Žďáře nad Sázavou

Nejprve musím předeslat, že uvedené lokality většinou úpravy opravdu potřebují a některé návrhy se mi jeví jako velmi zdařilé. V některých případech si však nemohu odpustit několik připomínek.

1. Prostranství před tvrzí

Celková koncepce návrhu se mi v tomto případě líbí a zvláště kvituji s povděkem, že před i za tvrzí zůstanou vzrostlé stromy vrhající stín a přibude živý plot maskující nevzhledný soukromý pozemek vedle tvrze. Snad jen doufám, že velkoformátová dlažba před vstupem do tvrze nebude v zimě klouzat a kruhovou lavičku zastíní po většinu dne koruna lípy. Protože na tvrzi pracuji a mám přehled o obsazenosti laviček před ní, soudím, že dvě lavičky, které se v současné době nacházejí zády ke zdi, by bylo dobré (samozřejmě v nové podobě) na tomto místě zachovat. Poptávka po stínu je totiž v dnešních horkých létech značná, posezení před tvrzí využívají všechny generace a běžná lavička skýtá jisté soukromí.

Také doufám, že se podaří uspokojivě vyřešit problém s parkováním, protože když před tvrzí zaparkuje osm aut, je celá revitalizace zbytečná.

2. Prostranství před Moučkovým domem s vyhlídkou

Zde se mi zdá, že předložená vizualizace poněkud nadneseně zobrazuje prostor, který je ve skutečnosti méně rozlehlý (např. chybí sousední dům se zahrádkou s vstupní brankou) a tolik nových architektonických prvků a materiálů (kámen, dřevo, kov, sklo) mi na toto prostorově omezené místo připadá příliš. Navíc „vyhlídka“ vede kamsi do stromů (doufám, že není v plánu je pokácet), do oken sousedům, nebo v lepším případě na řeku a Žižkovu ulici, čímž složitý objekt ztrácí svůj smysl. Když už musí zmizet trávník, nestačilo by pouze nové zábradlí, několik laviček a živý plot či keř vrhající stín, protože zejména odpoledne je zde přímé sluneční světlo?

Co mne velmi potěšilo, je slib, že zde zůstane zachována lidmi oblíbená růže Hugova, za což moc děkuji.

3. Plastika trubače

Tato plastika a její umístění právě před Moučkovým domem je pro mě záhadou. Proč právě trubač? Vždyť zde nikdo netroubil a zmiňovaná souvislost s městskými hradbami neodpovídá skutečnosti. Proč raději nepřipomenout nějakou událost či významnou osobnost z dějin našeho města? Třeba hudební skladatel a houslový virtuos František Drdla (jehož předměty se nacházejí v Moučkově domě), nebo malíř a portrétista Anton Johann Ferenz (z „vyhlídky“ je vidět místo, kde stával jeho rodný dům) ve Žďáře dodnes nemají sochu či památník. Nebo se o nedalekém hřbitově vypráví pověst, že poslední zemřelý vždy držel stráž a spolu s lucernou ji předával dalšímu umrlci. Nechodí zde ten poslední, třeba v podobě dítěte, s lucernou dodnes? Místních námětů by bylo jistě dost a vhodná, či dokonce vtipná socha (ať už klasická či moderní) by se mohla stát vhodným lákadlem k návštěvě těchto míst.

Co se týče podoby plastiky, nejsem přísný zastánce realismu a modernímu umění se v žádném případě nebráním, ale musí mít v místě, kde stojí svůj smysl a zapadat do okolního prostředí.

4. Okolí kostela sv. Prokopa

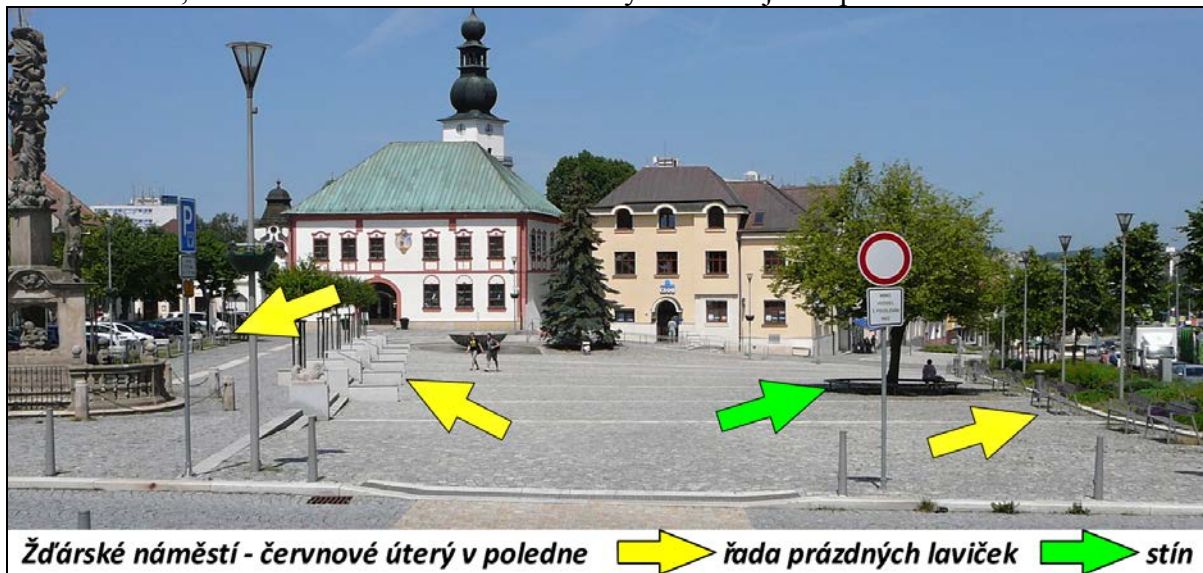
Zcela souhlasím, že zeleň v okolí kostela není právě v nejlepší kondici a je třeba prostor upravit. Jen si nejsem jistá, zda zrušení zatravněných ploch a vykácení některých stromů a keřů je tím nejlepším, co do těchto míst přiláká turisty i místní obyvatele k delšímu pobytu a třeba i k poklidnému posezení, odpočinku, popovídání či rozjímání.

Návrh podoby plochy za kostelem a u kaple sv. Barbory se mi líbí (byť lavičky opět nikdy nebudou ve stínu), ale prostranství před kostelem se mi jeví lidem nepřívětivé a od návštěvy odrazující. Vydlážděná plocha s jediným stromem, jedinou kamennou lavičkou a zcela postrádající stín, v parném létě mnoho návštěvníků k pobytu nepřiláká. Vím, že toto je současný moderní trend. Ale v době, kdy se kvůli změnám klimatu stále

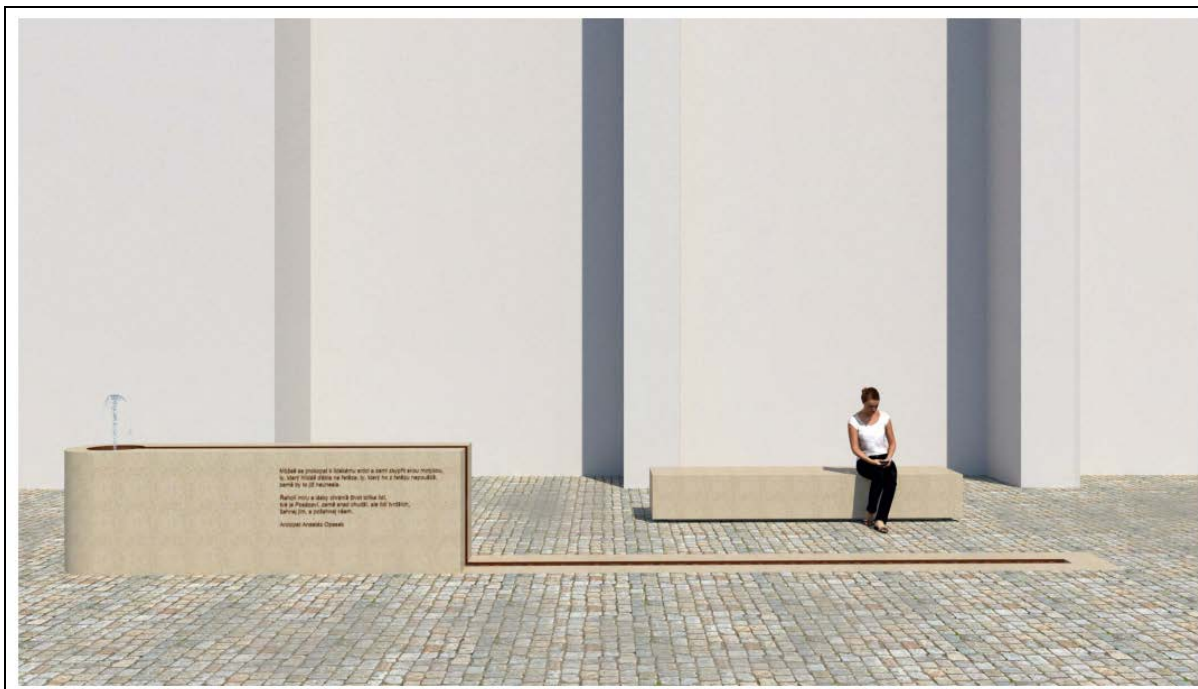
častěji hovoří o nutnosti rozšiřování zelených a vodních ploch a jejich začleňování do architektury měst, se mi zdá, že návrh revitalizace kráčí přesně opačným směrem. Musí-li opravdu zmizet zatravněná plocha (a s ní i voda v kanalizaci), přimlouvám se alespoň za podstatně více stromů s potenciálem dosáhnout časem širší koruny a za několik laviček v jejich stínu. Vždyť např. v Novém Městě na Moravě u kostela sv. Kunhuty je doposud nejen tráva a živé ploty, ale dokonce celý park s lavičkami pod vzrostlými stromy.

Kde není stín, tam není život! Částečně může být odstrašujícím příkladem i žďárské náměstí.

Každý den tudy chodím a vidím, kterak se pod jediným stromem, na jediné stinné lavičce tiskne několik lidí, zatímco lavičky na přímém slunci, což je naprostá většina, zůstávají celý den prázdné (ožívají až po setmění). Místní lidé i turisté si stěžují, že si není kam sednout a v klidu sníst zmrzlinu, natož třeba posvačit, nebo posedět s dětmi. Před sluncem a vedrem není úniku a stejné to bude, dle vizualizace, i před kostelem. Toto prostranství bylo vždy místem setkávání, což nová podoba nejen neumožňuje, ale doslova popírá. Dokonce bych řekla, že návrh je pro dnešní dobu symbolický – osamělý člověk s mobilem ztracený uprostřed rozpáleného města, bez stínu, zeleně a naděje na zlepšení.

Ještě musím dodat, že v poslední době se rozmohl nešvar parkování vozidel v okolí kostela i přímo před ním. Doufám, že nově vydlážděná, a lidmi opuštěná, plocha bez překážejících stromů se v budoucnu nestane obyčejným parkovištěm.

5. Kašna sv. Prokopa

Vodní prvek před kostelem je jistě přínosem. Jeho strohá a neosobní podoba však, dle mého názoru, neodpovídá duchu místa s gotickým kostelem, bývalým hřbitovem, barokní farou a starou zástavbou v bezprostředním okolí. Moderních plastik podobného ražení už máme v centru města dost, tak proč neoslovit umělce s jiným výtvarným projevem, nejlépe se zaměřením na církevní tematiku? Legend o svatém Prokopovi existuje několik, tak proč nevybrat jinou, zdejšímu kraji bližší? Také už jsem slyšela připodobnění kašny ke „žlabu“ či „zátarasu proti teroristům“, navíc s konstatováním, že u téhle vody si děti rozhodně nepohrají (nedá se do ní vstoupit a hrozí úžeh) a dospělí neposedí. Proč a pro koho tedy dílo vzniká?

Závěrem

Přiznávám, že nejsem architekt, či sochař, ale jako ilustrátorka, spoluautorka mnoha výstav a člověk se zájmem o historii města Žďáru si trůfám říct, že nepostrádám jistý vkus a estetické cítění. Navíc ve městě žiji, diskutuji se spoluobčany, a tak si snad mohu dovolit vyjádřit svůj pohled na věc. Pan architekt s kolegy se po dokončení projektu vrátí domů (možná do domku se zahradou, bazénem a vzrostlým stromem vrhající mocný stín), ale nám tu vyprojektovaná rozpálená kamenná poušť zůstane dlouhá léta a budeme v ní muset každý den žít! Jen náklady na udržování veřejných prostranství budou patrně nižší.

S pozdravem

Odpověď na dotaz č. 11:

Děkujeme za Vaše náměty. Doprava bude v tomto prostoru řešena formou obytné zóny, což by měl být kompromis pro naprosto protichůdné požadavky občanů na tento prostor. Jak již bylo uvedeno výše, prostor vyhlídka a růže bude řešen. Prostor před kostelem je doplněn výsadbou a kašnou, což by samo o sobě mělo mít pozitivní vliv na klima. Navíc i zde dochází ke stínění okolní zástavbou. Návštěvníci mohou využít také stín kostela na severní straně.

Každý prostor si najde své návštěvníky a nová kašna i socha své příznivce. Stejně je to s řešením sv. Zdislavy v Křižanově, má své příznivce i odpůrce. Byl zvolen solitérní strom s velkou korunou a pod něj byla umístěna kruhová lavice. Výhledově tak vznikne příjemné místo s posezením ve stínu.

Dotaz č. 12:

REVITALIZACE VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ V LOKALITĚ TVRZ

Co podporuji a oceňuji:

Poměrně zdařilý projekt.

Vodní prvek – symbolika brázdy, doplněná verši Anastáze Opaska, vnáší do tohoto místa nekontroverzní estetickou hodnotu, zajišťuje zvlhčení vzduchu a ve srovnání s kašnou na náměstí je přátelský k lidem.

Zadláždění až ke kostelu – dává vyniknout stavbě, styl gotické dlažby ke gotickému kostelu, zajištění čistoty v bezprostřední blízkosti církevní stavby.

Odstranění veškeré nefunkční zeleně (keřů a trávníků v těsné blízkosti kostela).

Vyhlídku u Moučkova domu – jedná se o skvělou kultivaci prostoru sloužícího k posezení, k odpočinku, k rozhovorům, k setkání. Dobrým nápadem je i její vykonzolování před opěrnou zeď.

Tvrz pojata jako pěší zóna – dopravní značka i se symbolem kola + vjezd povolen pouze dopravní obsluze.

Připomínky:

Doplnit více listnatých stromů před kostel v místě posezení – v letních měsících poskytují dostatek stínu.

Více kamenných kvádrů k sezení u vodního prvku.

Schodiště od kaple sv. Barbory směrem na Havlíčkovo náměstí – rozšířit, udělat zde tzv. pobytové schody, které místo ožíví a poskytnou příjemné posezení ve stínu lípy s kávou či sklenkou vína v ruce...

Zopakovat v dlažbě prvek z náměstí – kovové cedulky - upomínky k historii místa.

Zřídit u Muzea jedno parkovací stání ZTP pro zdravotně znevýhodněného obyvatele Tvrze.

Pro ostatní vlastníky RD na Tvrzi, kteří nemohou parkovat na svém pozemku, vybudovat parkovací stání na Nábřežní ulici (asi 8 míst).

Zrušení sochy Trubače a přesunutí financí pro pobytové schody, které budou sloužit na mnoho desítek let. Umístění jakéhokoliv uměleckého díla (kromě navrženého vodního prvku) neszazovat s realizací tohoto projektu. Může se doplnit kdykoliv později s vypsáním veřejné soutěže na umělecké dílo přímo pro dané místo. Finančně by se měla podílet i církev, pokud

by chtěla návrh nějakým způsobem ovlivňovat. Trubač jistě nebyl primárně zhotoven pro oblast Tvrze. Vnímání uměleckého díla je velmi individuální – já například kašnu na náměstí, od které maminky děti odhánějí a maličkého, skoro neviditelného síťkaře, kterého kolemjdoucí různě dozdobují, považují za promarněné skvělé šance.

Informační systém u jednotlivých významných staveb + interaktivní pro návštěvníky, aby se pozdrželi a dozvěděli se, co je zajímavého v ZR a v okolí. Může se doplnit později – jednotný design ve městě.

Ač tuto část už projekt nezahrnuje, uvažovala bych o přemístění žulového „Pramene života“ jinam, neboť stojí přímo uprostřed spojnice Havlíčkovo náměstí – schody ke kapli sv. Barbory - kostel.

Vypracovala: XXXXXXXXXX

Ve Žďáře nad Sázavou 26. 6. 2019

Odpověď na dotaz č. 12:

Děkujeme za vaše podněty. Posílení zeleně bylo řešeno výběrem vzrostlejšího stromu. Pobytové schody jsou dobrý nápad, nebylo by ale těchto prostoto už moc? Doprava včetně parkovacího stání pro ZTP je navržena formou obytné zóny. S autem tedy můžete přijet, umožnit vystoupení a zase jej přeparkovat. V souvislosti s řešením okolí kostela a tvrze dojde k vybudování nových parkovacích míst na Nábřežní ulici. Bohužel, nejde vybudovat parkovací místa v bližším místě. Posílí se tím ale parkování v centru jako celek.

Dotaz č. 13:

Po seznámení se se studií Revitalizace veřejného prostranství v lokalitě Tvrz Vám piši tyto připomínky.

Stávající situace je sice velmi špatná, ale z pohledu zeleně, prvků ochlazování prostoru zelení podstatně lepší než je zapracováno v navržené studii.

Navržená studie počítá se zadržováním stávající travnaté plochy před kostelem, zrušením květinového prostranství kolem kříže vedle vstupu do kostela.

Namísto travnaté plochy a případné zeleně je navržena v žulové ploše urbanisticky plochá fontána. S posezením pro mediaci. V letních měsících v tomto prostoru bude teplota spíše pro přípravu pokrmů a ne pro mediaci. Zde spíše doporučuji zachovat travnatou plochu s výsadbou stromové zeleně, která bude pro případné posezení a mediaci tvořit dokonalý stín.

Kterýkoliv „pocestný“ si v takovémto prostoru rád sedne a odpočine. Posezení s vyhříváním se na sluníčku může každý přejít několik desítek metrů a sednout si na kteroukoliv lavičku na náměstí Republiky.

Co se týče funkce fontány před kostelem sv. Prokopa, tak může prostranství oživit. Její ztvárnění bych však nechal zpracovat osoby spjaté s duchovním uměním. Plastika v blízkosti sakrální stavby by měla spojovat duchovno s uměním. To se v návrhu dle mého názoru nepodařilo.

Ještě něco k povrchu chodníků. Je zde všude navržena dláždění žulovými kostkami a dláždění vyskládání kamenů, jak je uvedena v prezentaci na obrázcích.

Do kostela sv. Prokopa přicházejí farníci i návštěvníci, kteří se těžce pohybují pomocí holí, nebo jsou upoutáni na invalidní vozík. Zde bych doporučoval realizovat přístup od nám.

Republiky pomocí žulových desek, jak je tomu na chod, které bude možno využívat nepřetržitě.
Také prostor před Moučkovým domem u vyhlídky by si zasloužil doplnit stromovou zelení.
Přeji Vám vše dobré

Odpověď na dotaz č. 13:

Děkujeme za vaše připomínky. K posezení ve stínu může být využito laviček na severní straně kostela a k zlepšení určitě přispěje nová výsadba před kostelem.

Dotaz č. 14:

Dobrý den,
chtěla bych se vyjádřit k Návrhu revitalizace veřejného prostranství v lokalitě tvrz ateliéru Raw.

Návrh jako celek se mi líbí. Plochy, které jsou v projektu řešeny, si zaslouží pozornost a úpravy. Některé jsou již zanedbané a například schodiště pod farou dle mého názoru pro starší osoby pomalu i nebezpečné.

Doplnění městského mobiliáře a sjednocení s prvky dříve zrekonstruovaného náměstí vhodně propojí oba prostory. Lávka i kašna před kostelem budou jistě milým zpestřením prostoru jak pro žďáráky, tak pro návštěvníky města.

Co mi připadá nevhodné, je odstranění zelených ploch v parteru kostela a Moučkova domu. Nerozumím celkovému konceptu města. Na jedné straně bojuje za neposečenou zeleň, osazuje tabulky "Pozor kvetu, nekosit", argumentuje zlepšením klimatu ve městě a na druhé straně nechá odstranit zelenou plochu a nahradí ji dlažbou. Vydlážděné hlavní náměstí má jinou funkci, převážně shromažďovací, a té je přizpůsoben i jeho povrch. Prostory kolem kostela a Moučkova domu už dle mého názoru patří do oddychové zóny a zachování zeleně je zde žádoucí. Jistě si všichni raději posedí na lavičce uprostřed zeleně než na lavičce na vyprahlém prostranství.

Samotná zeleň funguje jako přírodní klimatizace. Připadá mi toto již jako otrepané fráze, které poslední dobou slyšíme ledaskde. Zeleň zadržuje vodu, zvlhčuje vzduch ve svém okolí, snižuje teplotu... Je zde nutné toto znovu připomenout? Každý kousek zeleně ve městě je vhodné zachovat a chránit. Možná že stávající stav není reprezentativní, ale proč by musel ustoupit dlažbě? Ani dlažba, které není věnována péče, nebude časem reprezentativní.

Nemohl by kolem navrhované kašny u kostela vzniknout vydlážděný ostrůvek s posezením uprostřed upravené květinové loučky s tabulkou "nekosit" nebo uprostřed květinového záhonu podobného pásu zeleně mezi plochou náměstí a hlavní silnicí? Vodní prvek vložený mezi dlažbu nezajistí stejné mikroklima jako trávník, keře a vzrostlé dřeviny. Stejně tak lávka u Moučkova domu. Stávající zeleň bude odstraněna. Proč zmizí vzrostlá růže, která je v době kvetení obsypána žlutými kvítky a svou krásou a vůní strčí sochu "trumpetáka" do kapsy? Kdyby tento "Laco Déczi" o pár kroků podstoupil ze svého navrhovaného místa, mohli by zde v zelené ploše u vyhlídky stát k potěše obyvatel města jistě oba.

Pěkný den,

Odpověď na dotaz č.14:

Hodně připomínek se stále opakuje u zachování zelené plochy před kostelem. Pro upřesnění jde celkem o 243 m² trávníku a 3 túje. Je opravdu velmi diskutabilní, zda trávník této rozlohy ochlazuje prostor 900 m². Vysazený strom by svým stínem měl napomoci daleko víc.

„Laco Déczi“ ustoupil kráse růže.

Růže zůstane zachována a v prostoru Tvrze bude vysazena i na dalších místech.

Dotaz č. 15:

Vážené mestské zastupiteľstvo,

v návaznosti na stretnutie občanov ohľadne projektu rekonštrukcie časti Tvrz Vám zasielam pripomienky:

1.

Položenie novej dlažby je nutnosťou, ale prosím, nerozširujte kamennú "džungľu" námestia aj do tejto lokality. Obzvlášť v letnom období bude pobyt v takomto priestore extrémne nepríjemný. Stačí sa pozrieť na námestie, ako z neho v horúčavách každý prchá. Podľa krajinných inžinierov akákoľvek zeleň znižuje teplotné extrémny. Navyše trávník oku lahodí viac, ako "kultúrny" šed' dlažby. Nemusí sa predsa jednať o žiadnu golfovú variantu, kvitnúce trávníky ako inde v meste by boli skvelé! Je nezmysel, že by vyžadovali extrémne náklady na pracovníkov, vodu a pesticidy. Tvar trávníku je možné upraviť, aby do konceptu zapadol.

Zvážte, prosím, i použitie vhodnej dlažby vzhľadom k sklonu priestoru, aby bola pohodlná ako v mokrom počasí, pri snehovom poprašku a aspoň trochu použiteľná i pre obuv na podpätku ;).

2.

Vhodný výber stromov umiestnených pod kostolom, aby nebránili prieniku svetla vitrážovými oknami v Prokopovi.

3.

Zvážte ešte možnosť porozšírenia schodiska za Barborkou miesto varianty "stretávkové mólo bez vyhliadky" . Schody by boli ďalšou možnosťou posedenia pre mladých, kam by si mohli odniesť občerstvenie z naväzujúcej kaviarne.

4.

Priestor pri Hugovej ruži vyslovene ponúka k vytvoreniu intímneho zákutia s lavičkou alebo dvomi a nesporne by to bola príjemnejšia varianta aj pre dotknutý súkromný dom a pozemok. Je fajn, že mesto chce ružu zachovať, veď hoci kvitne pár dní, dáva miestu neskutočnú atmosféru. Obávam sa však, že stavebné práce a následné obostavanie priestoru budú pre ňu likvidačné.

5.

Výborná myšlienka použiť vodný prvok pred kostolom, ale nešlo by vytvoriť nejakú esteticky aj myšlienkovu "hlbšiu" skulptúru v štýle pána Stádnika alebo Olivu, na ktorú sa človek opakovane rád zadíva?

Keď už Tvrz dostáva príležitosť skrásniť, nepremrhajte ju ako tomu bolo na námestí a rešpektujte jej históriu a ducha. Necitlivá rekonštrukcia môže napáchať nezvratné škody, ktoré zničia drobnosti vdychujúce Tvrzy život.

Dopredu ďakujem za odpoveď a prajem zdar dielu!

Žďár nad Sázavou, 26.6.2019

Odpoveď na dotaz č.15:

- 1. Před kostelem bude vysazen strom s korunou větších rozměrů, kolem kterého bude osazena kruhová lavice zajišťující posezení ve stínu přímo před vstupem. Další lavice u kašny bude bez přistínění, aby si mohl každý vybrat dle toho, co mu vyhovuje. S velkým stromem s kruhovou lavicí se počítá rovněž u kaple. Stromy jsou zvoleny tak, aby byly atraktivní během celého roku (bohatě pokvetou v jarním období, v létě vytvoří svěží zelené listy příjemný stín a na podzim se koruna zbarví do oranžově-červené. Za kostelem a kolem kaple budou zachovány travnaté plochy doplněné o výsadbu trvalek. Rovněž zde bude nová výsadba stromů a budou zachovány stávající hodnotné vzrostlé stromy. Prostor za kostelem je navíc po celý den ve stínu, takže i zde budou umístěny lavičky v dostatečném počtu.*
- 2. Světlo do kostela bude dostatečné*
- 3. Schody mohou sloužit popisovanému účelu, jejich šířka je dostatečná.*
- 4. Návrh byl upraven tak, jak píšete*

Dotaz č. 16:

Dobrý den, nedá mi to nereagovat na část návrhu "revitalizace tvrze" i když, jak bylo lidem bohužel sděleno na setkání, město samo rozhodlo, a nebude nic z návrhu měnit, což je samo o sobě dost zvláštní způsob komunikace s občany...

Osobně si myslím, že je dost nešťastné brát si vzor z (některých) větších měst a historické centrum zbavovat zelených ploch a nahrazovat je planou mrtvou dlažbou zvláště ve velké ploše. Věřím tomu, že kdyby např skrz stávající zelenou plochu před kostelem pouze „procházela“ cesta o šířce cca 2m, rovnoběžná s kostelem, začínající u vchodu do kostela a mířící k „Barborce“, lemovaná nízkými stromy se širší korunou, kde by bylo umístěno i několik laviček, tak by to bylo mnohem lepší místo, kde se lidé rádi zastaví a třeba i sednou (obzvláště starší spoluobčané kteří jsou do kostela), než když tam bude spíše prázdná, v létě vypečená vydlážděná plocha... A jistě by se tam dala zakomponovat i zamyšlená kašna, která by v trávě vypadala o mnoho lepe než na kamené ploše. Zvláště obrázek na str.55 spíš připomíná věžeňské nádvoří, než poklidné místo u historické stavby.

Argumentace o náročnosti údržby zelených ploch je také dosti zvláštní, a věřím že kdyby šlo jen o toto, tak by se našlo dost ochotných farníků, kteří by se o okolí kostela pečlivě starali.

Naše náměstí je již toho ne zrovna dobrým příkladem. Lidé si hledají, pokud se vůbec na sluncem vypáleném náměstí chtějí zastavit, místo pod stromem... a těch je tam čím dál méně. Jednou nám naše děti moc nepoděkují za prázdné vydlážděné plochy, které nikoho nenuť se zastavit a dívat se okolo, ale spíše ho nutí odejít rychle pryč...a tak je tomu i na náměstí, které je stále pouze průchozím prázdným místem...

S pozdravem a přáním pěkného dne

Odpoveď na dotaz č. 16:

Před kostelem bude vysazen strom s korunou větších rozměrů, kolem kterého bude osazena kruhová lavice zajišťující posezení ve stínu přímo před vstupem. Další lavice u kašny bude bez přistínění, aby si mohl každý vybrat dle toho, co mu vyhovuje. S velkým stromem s kruhovou lavicí se počítá rovněž u kaple. Stromy jsou zvoleny tak, aby byly atraktivní během celého roku (bohatě

pokvetou v jarním období, v létě vytvoří svěží zelené listy příjemný stín a na podzim se koruna zbarví do oranžově-červené.

Dotaz č. 17:

Dobrý den,

reaguji na návrh projektu REVITALIZACE VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ V LOKALITĚ TVRZ.

Předně - je perfektní, že se projekt uskuteční, tato historická část města si rozhodně revitalizaci zaslouží.

Moje připomínka se týká návrhu na vydláždění prostoru kolem kostela. Forma navržené dlažby je zajímavá, ale nemyslím si, že plošné vydláždění celého prostoru je dobrý nápad. Podívejte se například na vizualizace okolí kašny na str. 54-57. Vypadá to neuvěřitelně syrově. Proč prostor neoživit aspoň pruhem zeleně? Podobně prostor za kostelem - park by v některém místě / všude mohl sahat klidně až ke kostelu a cesta by se mohla z dlážděné změnit na sypanou (či jinou) procházející parkem. Jak navíc poznamenal (ve facebookové diskusi) pan Mikule, "Prostor je navíc hřbitovem, zahradou ticha. Od dob postavení kostela v poslední třetině 13. století kolem něj byla zeleň." Určitě netřeba dodávat, že tráva a rostliny prostor v letních vedrech příjemně ochladí.

Podobně prostor před tvrzí - okolí stromu by mohlo být ostrovem zeleně.

Děkuji, s pozdravem,

██████████

Odpověď na dotaz č.17:

Děkujeme za názor. Vizualizace je přiblížením celkového návrhu laické veřejnosti, není přesným návrhem. Návrh na vrácení hřbitova do prostředí kostela je sice zajímavý, je ale otázkou, zda má v dnešní době cenu.

Dlažba bezprostředně kolem kostela bude řešena jako štětová (nepravidelné tvary, větší spáry), takže rozhodně nemusí být obavy z toho, že by působila jako fádňí betonová plocha. Zbývající plochy budou z přírodní štípané žulové dlažby. Za kostelem a kolem kaple budou zachovány travnaté plochy doplněné o výsadbu trvalek. Před kostelem bude vysazen strom s korunou větších rozměrů, kolem kterého bude osazena kruhová lavice zajišťující posezení ve stínu přímo před vstupem. Další lavice u kašny bude bez přístínění, aby si mohl každý vybrat dle toho co mu vyhovuje. S velkým stromem s kruhovou lavicí se počítá rovněž u kaple.

Dotaz č.18:

Dobrý den, jen Vám chci napsat, že se mi návrh na revitalizaci Tvrze a okolí líbí. Chápu obavy Nováků, jak to tam bude v případě "vyhlídky" vypadat, za ně se přimlouvám, jak to v rámci možností půjde. Máme u zahrádky lavičku, kde si to občas lidi pletou se skládkou, tak vím, jaké to je. Ono by to bylo hned jiné, kdyby se bývalý režim nepodepsal na vzhledu centra takovým způsobem a nyní se toho moc vykouzlit nedá. ██████████

Odpověď na dotaz č. 18:

Děkujeme za názor. Rozsah vyhlídky byl upraven.

Dotaz č. 19**Připomínky k návrhu úpravy povrchu před Tvrzí a u kostela sv. Prokopa**

Úvodem musím říct, že si vážím práce ateliéru RAW i sochaře Jiřího Plieštika. Úprava prostoru před Tvrzí a kolem farního kostela sv. Prokopa se ale týká místa, ke kterému mám vztah nejen jako zdejší historik a muzejník, ale především jako občan města, který zde tráví velkou část svého života. Proto mi záleží na tom, aby byl jinak výtečný projekt ještě lehce doladěn, přiveden k dokonalosti, aby nové řešení prostoru nevytvořilo pouze místo, kde se dá žít, ale především místo, kde chceme žít, kde budeme žít rádi a které na jeho návštěvníky zapůsobí tak, že se sem budou chtít vracet.

1) **Zeleň.** V poslední třetině 13. století vznikl kostel sv. Prokopa s vedle stojící věží a hřbitovem. V 16. století budova kostela pohltila věž. Hřbitov, který byl až do období romantismu, které přineslo módu trvalých hrobů, také místem setkávání obyvatel Města Žďáru, sloužil jako pohřebiště až do josefinských reforem. Neútlunost planě zarostlého místa přiměla v roce 1894 vzniklý „*Spolek pro zalesňování a okrašlování Města Žďára a okolí*“ k jeho parkové úpravě, což byl jeden z prvních realizovaných projektů spolku, navazujícího na práci Jana Theodoricha Doležala. Spolek, působící až do roku 1951, tedy i po vzniku Žďáru nad Sázavou, cítil potřebu vnést do města více zeleně. Na přelomu 20. a 21. století bylo mnoho stromů v okolí kostela vykáceno, následovaly keře. Podle mne by bylo vhodné tuto zezeň opět vrátit. Pan farář je proti keřům kvůli odpadkům, které do nich vhadzuje mládež. Přimlouvám se tedy za více stromů. V domech v tomto prostoru se trvale bydlí, i majitelé domů zezeň před svými okny určitě ocení. Zelená je barvou života, barvou naděje, barvou, která uklidňuje naši mysl. Po víc než sedm století stál kostel na travnaté ploše. Je-li travnatý pás kolem stavby nerealizovatelný, pak bych ocenil více stromů, dávajících stín a laviček, zvoucích k usednutí.

2) **Pištec.** Prostor městské tvrze byl ohraničen budovami před ní. Nádvořím vedla cesta na Přibyslav. Schodiště a zpevnění skály a svahu zdí jsou až moderní zásahy, dříve byl terén o něco méně svažité, ale jen málo nebo vůbec uměle vyspravovaný. Plastika Jiřího Plieštika „Pištec“ by měla stát v prostoru této stezky před Moučkovým domem, tedy pod zaniklou zdí, která vymezovala hřbitovní okrsek. Jádrem Moučkova domu je patrně někdejší kostnice (část vpravo od spodního vchodu) a farní škola (nalevo od vchodu), přízemní místnosti využívala fara také jako skladiště. Rád bych, aby socha, umístěná v tomto prostoru, odkazovala na historicitu místa, v němž se má nalézat. Velmi moderní umění, byť kvalitní, se podle mne do tohoto prostoru nehodí. Postava pištee zde navíc postrádá smysl, není důvod takovou postavu zde umístit. Ke hřbitovu se váže několik pověstí, například o tom, že poslední pohřbený vždy s lucernou v noci držel na hřbitově stráž; ten úplně poslední se dodnes nedočkal vystřídání. Kdo ví, zda při tehdejší vysoké dětské úmrtnosti nebylo tím posledním pohřbeným malé dítě. Takzvaná vyhlídka před Moučkovým domem směřuje do části města, zvané Štán, kde donedávna stál rodný dům významného žďárského rodáka, malíře Antona Johanna Ferenze (1801–1874), jehož díla nalezneme ve sbírkách po celém světě (včetně výzdoby interiéru prestižního starožitnictví ve Washingtonu, D. C.). Ferenz dosud nemá ve Žďáře důstojný pomník. Jeho připomínka by byla jistě vhodnější než postava Pištee, která nemá k našemu městu žádný vztah.

3) **Autorství plastiky.** Velmi si vážím tvorby pana Plieštika, ale zdá se mi, že ve Žďáře už je jeho plastik mnoho. Nemohli by dostat šanci buď mladí umělci z Vysočiny či z celé republiky, nebo renomovaní autoři, jako například Jaroslav Brož, František Bálek či Václav Sigurson Kostohryz?

4) **Čertova brázda.** Nachází se mezi obcemi Sázavou a Chotouní v okrese Kolín ve Středočeském kraji. Moderní vodní prvek tak upomíná na místo od Žďáru poměrně vzdálené, navíc nezavodněné. Přitom minimálně dva Prokopovy zázraky se vztahují přímo k řece Sázavě – ledový most a samohybný člun. V kostele se pak nachází oltář, instalovaný v roce 1979, který pochází ze zbořeného kostela sv.

Prokopa nad Prokopským údolím. Nedaleko něj byla i Prokopova jeskyně. Oltář nechal vytvořit František Adam Schwarzenberg, velmi zajímavá barokní osobnost, jehož manželka Eleonora Amálie z Lobkowicz byla neméně zajímavou ženou své doby; jejich erb oltář zdobí. Oltářní obraz je pak kopií milostného obrazu sázavského, k němuž se také váže řada příběhů. Je tedy škoda, že si vodní prvek bere za námět nejznámější část pověsti, vztahující se ke konkrétnímu místu daleko od města, když námětů je mnohem víc. Město i jeho obyvatelé by jistě ocenili, kdyby se návrhu díla ujal některý z umělců, spjatý s církevní tvorbou, například Milivoj Husák, Marie Šeborová, Josef Staněk, Vladimír Matoušek, Jan Kotek, Alexius Appl, Marek Štěpán...

5) **Růže Hugova.** Před Moučkovým domem a farou roste nejméně 30 let Rosa hugonis. Paní místostarostka Ludmila Řezníčková přislíbila ponechání keře před Moučkovým domem na jeho místě a já za to nejen jí, ale i všem, kteří se za rostlinu přimluvili i Vám jakožto tvůrcům projektu velmi děkuji. Tato růže se zapsala do srdcí mnoha Žďáráků a každým rokem má stále více svých obdivovatelů. Právě ona dokazuje, že zeleň v tomto prostoru dokáže i moderního uspěchaného člověka přimět k zastavení a vnímání krásna.

Odpověď na dotaz č. 19:

Děkujeme za váš názor. Většina připomínek byla již zodpovězena v předcházejících odpovědích.

Právě pro krásu Rosy hugonic, která je už stabilní a tradiční součástí lokality Tvrz byla zvolena koncepce dosadby tak, že tyto růže budou dosazeny i na další místa v okolí kostela. V době květu tak budou jejich žluté květy svítit na Tvrzi několikanásobně.